

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๑๐๐๔/๕๘๕

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๗ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ร่างปฏิญญาทางการเมือง COVID-19 ของการประชุมสุดยอดกลุ่มเฉพาะกิจของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด โดยวิธีออนไลน์ เพื่อรับมือกับ COVID-19 (Online Summit level Meeting of the NAM Contact Group in response to COVID-19)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. ร่างปฏิญญาทางการเมือง COVID-19 (Political Declaration of NAM on COVID-19)
และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง การรับรองร่างปฏิญญาทางการเมือง COVID-19 ของการประชุมสุดยอดกลุ่มเฉพาะกิจของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด โดยวิธีออนไลน์ เพื่อรับมือกับ COVID-19 (Online Summit level Meeting of the NAM Contact Group in response to COVID-19) มาเพื่อ คณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอ เรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ ตามมาตรา ๔ (๗) รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง ซึ่งรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหาร ราชการกระทรวงการต่างประเทศได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด (Non-Aligned Movement – NAM) ก่อตั้งขึ้นในช่วงปี ค.ศ. ๑๙๕๐-๑๙๖๐ ในยุคสงครามเย็น ซึ่งขณะนั้นประเทศในเอเชียและแอฟริกาหลายประเทศยังคงตกเป็น อาณานิคมของมหาอำนาจ กลุ่ม NAM เริ่มการประชุมที่กรุงโคลัมโบ เมื่อปี ๒๔๙๗ (ค.ศ. ๑๙๕๔) เพื่อแลกเปลี่ยน ความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานการณ์ระหว่างประเทศในขณะนั้น และมีประเทศที่เข้าร่วมเพิ่มขึ้น จนนำไปสู่การประชุม สหประชาชาติ (NAM Summit) เป็นครั้งแรกที่กรุงเบลเกรด ประเทศยูโกสลาเวีย (ขณะนั้น) เมื่อปี ๒๕๐๔ (ค.ศ. ๑๙๖๑) ปัจจุบัน NAM มีประเทศสมาชิกทั้งหมด ๑๒๐ ประเทศ และไทยเข้าเป็นสมาชิกเมื่อวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๓๖ (ค.ศ. ๑๙๙๓) การประชุม NAM Summit จัดขึ้นทุก ๓ ปี การประชุมครั้งล่าสุด จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๑-๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๒ ณ กรุงบากู สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน

๑.๒ สาธารณรัฐอาเซอร์ไบจาน ในฐานะประธานกลุ่มผู้ประสานงานของกลุ่ม NAM (Chair of the Coordinating Bureau of the Non-Aligned Movement (CoB-NAM) จะจัดการประชุม สหประชาชาติกลุ่มเฉพาะกิจของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด โดยวิธีออนไลน์ เพื่อรับมือกับ COVID-19 ภายใต้หัวข้อ “United against COVID-19” ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ โดยจะใช้รูปแบบการจัดตั้งกลุ่มเฉพาะกิจ เพื่อรับมือกับ COVID-19 “NAM Contact Group in response to COVID-19” ประกอบด้วยรัฐสมาชิก NAM จากภูมิภาคต่าง ๆ ภูมิภาคละไม่เกิน ๕ ประเทศ ในระดับผู้นำ เพื่อเป็นผู้แทนเข้าร่วมการประชุมฯ โดยการประชุมฯ มีวาระการหารือเกี่ยวกับ การแพร่ระบาดของ COVID-19 เป็นการเฉพาะเนื่องจาก

/สถานการณ์...

สถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ได้ส่งผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อสถานะเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของหลายประเทศทั่วโลก ทั้งนี้ ที่ประชุมฯ จะพิจารณารับรองปฏิญญาทางการเมือง COVID-19 (Political Declaration of NAM on COVID-19) โดยถือเป็นเอกสารผลลัพธ์ของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดทั้งหมด

๑.๓ ในขั้นนี้ ยังไม่มีประเทศใดยืนยันการเข้าร่วมการประชุมฯ ดังกล่าว เนื่องจากยังไม่ได้รับความชัดเจนในเรื่องเกณฑ์การคัดเลือกประเทศต่างๆ ในฐานะผู้แทนแต่ละภูมิภาคเข้าร่วมประชุม อย่างไรก็ตาม อดีตรัฐมนตรีอาเซียนจะยังคงผลักดันให้การประชุมฯ เกิดขึ้น และรับรองร่างปฏิญญาฯ ซึ่งจะถือเป็นเอกสารผลลัพธ์ของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดทั้งหมด ดังนั้น ไทยจึงอาจไม่ต้องแสดงท่าทีเรื่องการเข้าร่วมอยู่ในกลุ่มเฉพาะกิจนี้ แต่ร่วมรับรองปฏิญญาฯ ได้ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจะติดตามพัฒนาการในประเด็นดังกล่าวอย่างใกล้ชิดต่อไป

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างปฏิญญาทางการเมือง COVID-19 (Political Declaration of NAM on COVID-19) เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย จึงเห็นควรนำเรื่องเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

โดยที่การประชุมสุดยอดกลุ่มเฉพาะกิจของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด โดยวิธีออนไลน์ จะจัดขึ้นในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความอนุเคราะห์โปรดนำร่างปฏิญญาฯ เสนอต่อที่ประชุมคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๖๓ เพื่อให้สามารถดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปได้

๔. สารสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

สารสำคัญของร่างปฏิญญาทางการเมือง COVID-19 (Political Declaration of NAM on COVID-19) สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ให้ความสำคัญกับความร่วมมือของประชาคมโลกเพื่อยับยั้งการแพร่ระบาดของ COVID-19 รวมทั้งการอำนวยความสะดวกด้านการส่งสินค้า โดยเฉพาะเวชภัณฑ์ อุปกรณ์ทางการแพทย์ และอาหารให้แก่ประเทศกำลังพัฒนาที่ได้รับผลกระทบ โดยตระหนักว่าประเทศกลุ่มเปราะบางได้รับผลกระทบจากการระบาดนี้มากที่สุด และต้องได้รับการเยียวยาและฟื้นฟู นอกจากนี้ มาตรการการให้ความช่วยเหลือจะต้องดำเนินการอย่างทั่วถึง ไม่แบ่งแยก หรือเลือกปฏิบัติ และต้องไม่มีการใช้มาตรการบังคับฝ่ายเดียวด้านการเงิน และการค้า ซึ่งจะยิ่งเป็นอุปสรรคต่อการควบคุมการแพร่ระบาดและฟื้นฟูประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒ สนับสนุนการดำเนินงานของเลขาธิการสหประชาชาติ และองค์การอนามัยโลก ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อการรับมือกับสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 พร้อมทั้งสนับสนุนบุคลากรทางการแพทย์ นักวิจัยด้านการแพทย์ และความร่วมมือจากนานาประเทศในการพัฒนาวัคซีนและแนวทางการรักษาเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสาธารณสุขจากทุกประเทศต่อไป

๔.๓ การจัดตั้งกลุ่มผู้ประสานงาน NAM (NAM Task Force) โดยมีภารกิจในการให้ข้อเสนอแนะที่เป็นรูปธรรม และตรวจสอบการดำเนินการตามร่างปฏิญญาฯ ฉบับนี้ รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐสมาชิกที่ปฏิบัติได้จริง และเพื่อผลประโยชน์ร่วมกับประเทศอื่นๆ องค์การระหว่างประเทศ ภาควิชาเอกชน และผู้มีมีส่วนได้ส่วนเสีย

ทั้งนี้ ร่างปฏิญญาฯ ยังอยู่ระหว่างการเจรจาปรับถ้อยคำ และเมื่อประเทศสมาชิกสามารถตกลงกันจนได้ร่างสุดท้าย จะเสนอให้ที่ประชุมฯ ในวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๓ รับรองต่อไป ทั้งนี้ ร่างปฏิญญาฯ และคำแปลอย่างไม่เป็นทางการปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ

ร่างปฏิญญาฯ ไม่มีถ้อยคำหรือบริบทที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศ จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

๖. ผลกระทบ

-

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-

๙. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบการรับรองร่างปฏิญญาทางการเมือง COVID-19 (Political Declaration of NAM on COVID-19) ของการประชุมสุดยอดกลุ่มเฉพาะกิจของกลุ่มประเทศไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใด โดยวิธีออนไลน์ เพื่อรับมือกับ COVID-19 โดยหากมีความจำเป็นต้องแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาของร่างเอกสารฯ ในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญ และไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ก่อนการรับรอง ขอให้กระทรวงการต่างประเทศใช้ดุลยพินิจดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองงานบริหารองค์การระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๑๑๖

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๘๑

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ me.khonlakhavut@mfa.mail.go.th